

סימון = שבילים

עיתון מס' 5 | תמוז תשע"ה

עיתון התוכנית "שבילים" לחינוך סביבה-חברה במכללת קיי בשיתוף המכון לחינוך דמוקרטי בליווי אגף ניסויים ויזמות במשרד החינוך

אל הפוסט'ס בלבי...

סטודנטים יקרים, שאלתי את עצמי, מהו הקשר של שם התכנית אליה אתם משתייכים "תכנית שבילים" לערב ההפקה בו ביקרתי ולתכנים שאתם לומדים.

במילון עברי-עברי של אבן שושן מצאתי שתי הגדרות למילה שביל:

(1) שביל: דרך צרה לתנועת הולכי רגל ובהמות, נתיב, משעול. דוגמה הניתנת להגדרה זו לקוחה ממסכת פאה ב ג: "שביל הרבים ושביל היחיד"

(2) מסלול, דרך, מעבר. הדוגמה שניתנת להגדרה זו לקוחה מספר תהילים עז 20: "בים דרךך ושבילך במים רבים."

כיצד עוזרות לי שתי ההגדרות לענות על שאלתי?

הבנתי שכל אחד ואחת מכם פילס לו שביל הרבים, ובתואר אתם מציגים את השביל בו בחרתם.

יש קשר נוסף למילה 'שביל' שמזכרת בעוד מקום במקרא: ירמיהו יח 16, שם מוזכר הביטוי 'שבילי עולם', כלומר גדולים ורבים מכם סללו שבילי עולם במובן של דרכים נצחיות במטרה שלא ישתנו לעולם.

אחרי שביקרתי בערב ההפקה וצפיתי בתוצרים שלכם, אני רואה עד כמה ההגדרות שציינתי מתאימות. אתם לא מקבלים את שבילי העולם ואתם שואלים ללא הרף מהו השביל הטוב ללכת בו ואז אתם בוחרים בו ומציגים אותו לעיני כולם.

אני גאה בכם, בחוממות ובמרצים שליוו אתכם ונתנת את האפשרות לפסוע בין השבילים בצורה כל כך מיוחדת, עמוקה ויצירתית.

כל הכבוד לכם.

ד"ר אורלי קרן

ראש בית ספר להכשרה

מסורתנו של ראש הפוסט'ס...

שנה שלישית מסתיימת ב"שבילים": נדמה כי קהילת שבילים הכוללת את הסטודנטים, המרצים ואנשי המכללה כבר מכירים, פועלים ונהנים מרוח התוכנית. מוסדות הפרלמנט, קורסי דה"ל, העיתון, ועדות תרבות, ימי עיון מתקיימים ומשטחים. מועמדים רבים פונים לימי המיונים ולראיונות האישיים והמתאימים ביותר נבחרים ומצטרפים לתוכנית.

נקודות השיא בשנה זו היו מבחינתי ביום הפרלמנט שערכנו בחופשת הסמסטר, ביום העיון בנושא שמיטה חברתית ובערב החממה של שנה ג'. בשלושת האירועים ניכר היה שאכן יש כאן משהו שונה, ייחודי ומרגש מבכל תכנית אקדמאית אחרת. ברור שמעבר לקורסים האקדמאיים, הערכות וציונים לצבירת הנק"ז, יש בשבילים, בין ו"בחברי הקהילה" הרבה מעבר. יש רצון להוביל שינוי: ברמה האישית וההתפתחותית, ברמת התוכנית והמכללה ובייחוד ברמת הסביבה והחברה מחוץ למכללה. יש התגייסות, שימחה, יצירה, יזמות והתנסות בחדשנות פדגוגית.

המציאות שבחוץ מצליחה לחדור ולהיכנס לכותלי הכיתה ולשיעורים ובעיקר להוציא אתכם הסטודנטים האקטיביסטים שלנו החוצה: מאבק הדיור הציבורי, מאבק ה"סרדינים", מאבק שביל האופניים, אימוץ נחל סוללים, שיקום המרחב האקולוגי, שבילי האופניים בעיר באר שבע - כולם דוגמאות להובלת שינוי שמתחיל בחינוך וממשיך בחברה, עוצר בסביבה ומשפיע על העולם.

אני גאה בכם.

לגריף חוקלף נע"מ, ולמאה בקורס'ס חומ"א...

דפנה גרנית דגני
ראש מסלול - תכנית שבילים

זכרו העורק...

שביליסטים יקרים.

מסתיימת השנה.

כמה מבחינים, הרבה עבודות והיידה לחופש. זו הייתה שנה מעניינת בשבילים. המסלול מגבש בכל יום את ייעודו ויש דברים שהולכים ונהיים ברורים יותר ויותר. וכמו בכל תהליך של בירור וחיוד, מצטרפות למרחב שלנו עוד שאלות וסוגיות שמראות לנו עוד כמה ארוך התהליך שבסופו של דבר יהיה ברור לכולם מי אנחנו, מה אננו רוצים ולאן אנו הולכים.

אני חושב שזו זכות להיות שותפים לעיצוב הדבר הזה.

השנה הזו הייתה מאתגרת במובנים מסוימים. לי באופן אישי וממה שאני שומע ב"שבילים" התחושה אינה שייכת רק לי.

אני חושב שהעובדה שהדרישות הולכות וגדלות לצד העובדה שרובנו עובדים במשרות שדורשות מאיתנו לא מעט - יוצרת, פעמים רבות, את הקושי הזה. ומצד שני, היה בשנה הזו הרבה כיף. על כל הכיף הזה ועוד תוכלו לקרוא בעיתון.

השתדלנו לתת ביטוי נרחב לאקטיביזם שהסטודנטים שלנו מובילים ולוקחים בו חלק.

בנוסף תקראו קצת על קורסים שעברנו, מסעות, חוויות והרהורים.

רגע לפני הסוף אני רוצה לומר תודה ענקית לסיון טל (שנה א') שיחד איתי הפיקה את העיתון ודאגה לכל פרט ופרט.

לגריף לכולם חוקלף נע"מ, טובה ולמאה בחו"א

דותן שיפוני
סטודנט שנה ב'

ערב הפקת תוצרים - חממה שנה ג' / אתר נפתלוביץ' שנה ג'

כחלק משעורי החממה אותם עברנו בשלוש השנים האחרונות, התבקשנו בשנה זו לצאת לדרך חדשה ומרעננת בה עלינו "להפיק" את עצמנו. כל אחד ואחת מאיתנו בחר בנתיב בו הוא רוצה ורואה לנכון להקים מיזם חדשני שמסמל את הדרך אותה הוא עבר ושבה הוא רוצה להעמיק. על כן, קם ערב מיוחד זה בו נוכל להציג את התהליכים האישיים, החינוכיים, החברתיים והסביבתיים אותם עברנו. לערב זה אנו, חממה שנה ג', החלוצים, התרגשנו, יצרנו והצגנו 22 מיצגים מרשימים לאורחים שהגיעו. עדי קסוטו ואבירן שדה הציגו באופן מלא את המיזם שלהם ואת התהליך שעברו בשלוש השנים האחרונות: חיפוש-העמקה והפקה.

התוצר שלי היה ארגון והפקת ערב זה, מתוך כוונה ורצון לרכוש ניסיון, להתמקצע ולהעמיק בעולם הפקת האירועים בעתיד.

יום עיון בנושא שמיטה / דורין, עדי ורות שנה ג'

מיום היולדנו אנו נעים במעגלים מתרחבים, כותבים ומוחקים מילים במסע של חיינו, רצים אצים אל הנקודה בה הים והשמיים מתחברים. עד שיום אחד הגענו אל שביל ובו כתוב "כאן שומטים!" ביום עיון בנושא שמיטה, שנערך ביום חמישי ה-21.15, יצאנו לבדוק על מה מדובר? ולאן השביל הזה מוביל? (תרתי משמע) התחלנו את היום במעגל מורחב של כל השביליסטים המלומדים. שמטנו את התפיסות הישנות והמוכרות לכל לגבי המושג "שמיטה" כאשר הקשבנו להרצאה מרתקת מפי עינט קרמר. לאחר מכן עברנו למעגלי חברותא מצומצמים והמשכנו לשמוט מעלינו מחשבות, דעות ורגשות. בעזרת טקסטים מן המקרא שאלנו מה לאנשי חינוך ולשנת שמיטה? מה לחברה ולשנת שמיטה? המשכנו לשיח אינטימי שנקרא "שיח כנה".

בשיח הזה נדרשנו לפתוח את הלב, להמשיך ולהרהר על ההזדמנות לשמוט, לשנות ולתקן מעשים בחיינו האישיים. "בחג שבועות תעשה לך שמיטה ורגיעה מעולמנו הגשמי. וצללת לך בשבילי דעת אל שיח כנה, בכדי להכיר את החבר הבא בדרכינו. יחד נרחיב את הלב, נתמלא בתובנות ושקט פנימי." (רות קריספיל)
כאשר השמש כבר כמעט שקעה זכינו ליהנות ולגלות עוד מכישוריהם של חברינו לשביל: חגיגה של ידע שניתנה לכולנו באהבה דרך מגוון הסדנאות. עייפים אך מרוצים קינחנו את היום בפרלמנט מרובה בהצבעות ודיונים. הפקת יום העיון הייתה עבורנו חוויה משמעותית ומיוחדת. ליצור מפגש בין שלוש השנים זהו אתגר מורכב בשבילים. למרות הקושי וחבלי הלידה הצלחנו לשמוט לרגע את פערי השנים, להיפגש ולהתקרב. כייף גדול היה לחלוק את העשייה עם הרבה שותפים. תודה רבה לכל מי שלקח חלק במלאכה הן באופן אקטיבי והן בעצם ההשתתפות. אנו מאמינות שמסלול שבילים צריך להרבות בהפקת ימים כאלו בהם חדות היצירה והעשייה פועמת וחיה ולא נחבאת אל הכלים מאחורי מגבלות של מחשבה, תירוצים ומילים. התיאבון שלנו נפתח ויש לנו טעם של עוד. אז מה תהיה היוזמה הבאה? ומי רוצה להצטרף ולהיות שותף?

...ואז התחיל הגשם, שם במדבר, באמצע הלילה. ידענו שהוא יגיע - הרחנו את הלחות. נחמיה ואני פורסים ומותחים יריעת פוליאטילן ארוכה מעל שורות החברים שישנים כבר בשקי השינה. היריעה, כמו בנס חנוכה, מספיקה בדיוק לכולנו. מהדקים את הפלסטיק הזה אל הישנים ושנינו מביטים מרוצים מן הצד כאילו אלה היו הילדים שלנו שהתעוררו מן הברקים והרעמים בליל חורף קר. נחמיה ממהר אל המחסה, אני נשאר עוד קצת להירטב, כי הרי חיכיתי לו לגשם שיבוא. מן הצד, קבוצת הסטודנטים הישנים בגשם, תחת הגנת יריעת הפוליאטילן, נראים כמו חממה מנצנצת. חוץ ממני אף אחד לא נרטב!

והתמונה הזו - היא ראות הכול. כל אותן 72 שעות בקירוב. שלושה ימים, שני לילות של למידה, חיבור, חיבור, חיבור, מידבר, מים, צמחים, מאובנים, אנשים מאובקים. המסע אליו יצאנו עדיין מהדהד בתוכי!

תמונות המסע שהתקבעו בראש החלו להתפוגג, והתחלפו בינתיים בתחושות שנשארו חקוקות. זה היה מסע של גילויים: גילוי אחר של המדבר; גילוי כי ההכנות למסע - הפיזיות והנפשיות חשובות כמו המסע עצמו.

זה היה מסע עם גוף שכבר בוגד בי, בגיל 47, ומחדד אצלי את האינטליגנציה הפיזית והקשבה לחיכוך העצמות ולעודף המשקל. התמודדות עם עוצמות של חרדה בדמות פחד גבהים שאוחז בי וכבר יותר 250 שנה אינו מרפה ממני.

התחדשה אצלי תחושת החברות של השותפים למסע, שהפכתי עבורם לאילוץ שעליהם להתמודד עמו. התחדדה לי המסקנה לגבי משמעותה של ערבות הדדית. והאהבה - האהבה והאמון הרבים שקבלתי וגם החזרתי. תחושה משונה של פחד אימתי שמשתלט עלי מחד, וידיעה, מאידך, שאני בטוח כל כך.

המלים הכתובות והנאמרות קטנות מלהכיל את אותה חווית תמיכה שקבלתי מן הקבוצה. ובמלוא הצניעות אילוץ שתרם תרומה לא קטנה להבניית קבוצה שאומרת: כולנו ערבים זה

לזה. לא היה צורך במלים, הצלחנו לקרוא אחד את השני ללא מלים, וזה נמשך יום ולילה - שלושה ימים.

מסע פסח שימש עבורנו כדגם ומודל מעורר השראה לבניית מסע חדש לאוכלוסייה שאליה אנו מחוברים ועמה נמשיך לפעול - הלא הם בני הנוער והוריהם.

בהזדמנות זו אני מבקש להודות מעומק הלב לכם: ארנון, מעיין ונדב על הובלה יוצאת דופן של מסע מיוחד ומשמעותי. למשתתפים המופלאים, אשר יחד יצקנו משמעות חדשה למושג "ערבות הדדית". לוועדת דה"ל מסע על השותפות בתכנון ובהפקת מסע דקדקנית וכן למכללת קיי ולראשי מסלול 'שבילים' על האפשרות לקיים קורס אקדמי בדרך כל כך יוצאת דופן, ייחודית ומרגשת - וכמובן מלמדת!

מתכון לפשטידת חדשנות פדגוגית מתובלת בחשיבה יצירתית / ד"ר אמנון גלסנר

הקורס שניתן לחלק מהסטודנטים של שנה ב ו-ג בשבילים עוסק בחשיבה יצירתית ונחשב לקורס טעימות. במסגרתו הסטודנטים השתמשו בנייתו מטאפורה על מנהיג חינוכי, יצרו רעיונות ללוגו חדש לשבילים והשתמשו בתרגיל הכובעים של דה בונו (ששת הצבעים) כדי לדון על

דה"ל. הטעימות נועדו ליצירת פשטידת החדשנות הפדגוגית מתובלת בחשיבה יצירתית. מה שנדרש לפשטידה זה קודם כל לזרוק לפח את קליפות החשיבה הגשטאלטית (הפסיכולוגית תבניתית) והקונפורמית (תלוית החיברות) שלנו. לאחר מכן להכין תערובת של:

- א. למידה מיוצרים שפרצו דרך באומנות, בהגות, במחקר, בחברה ובפדגוגיה;
- ב. הבחנה בפרטים קטנים ונתונים מעניינים שקיימים ברקע ושלא שמנו לב אליהם (הגורילות שמסתובבות לנו בפריים);
- ג. הרחבת המשמעות של מושגים ורעיונות דרך הזרה של מה שמוכר לנו כדי לחשוב עליו מחדש (להפוך את המוכר לזר), ודרך שימוש בקמפוז מטאפורות, הפשטה והסמלה;

ד. התמודדות עם שאלות וסוגיות פדגוגיות על ידי שימוש נדיב בעקרונות של חשיבה המצאתית-שיטתית שמשמשת בשאלות כמו: מה אפשר ללמוד מאחרים? כמו למשל ממורה שמצליח ליצוק משמעות בלמידה של תלמידיו, איך ניתן לשלב ביחד מטרות, יעדים וצרכים כדי למצוא פתרונות win-win? איך אפשר לחלק אחרת תכנים, דרכים, זמנים ומרחבים? איך ומה ניתן לשנות בגישות, בתכנים ובדרכים בפדגוגיה? על מה ניתן לוותר כדי להרוויח יותר? מה כדאי לעשות ממש הפוך ממה שרגילים לעשות? מהן הנחות היסוד ואיך לערער עליהן? אפשר גם להוסיף למתכון מרכיב סודי חדש שלא הוסף בקורס הנ"ל ושנוצר בתהליך שמקורו בפדגוגיה (הפדגוג, היה העבד שליווה את הילד היווני מביתו אל האקדמיה ובחזרה), וסימומו החדש נמצא בהיוטגוגיה (hutagogy) - שהיא למידה מבוססת לומד או מכוונת עצמית על ידי הלומד: Stewart Hase and Chris Kenyon). בלמידה כזו הלומד הוא זה שבונה, מכתוב וקובע את תכני הלמידה ותהליכי הלמידה שלו כולל הערכתם, תוך שימוש בהנחיה של מנחה.

לערבב את התערובת, כדאי לנסות להוסיף את הרכיב הסודי - אפשר לחמם בתנור או להגיש קר, לפי העדפת הסועדים. אני הולך לנסות את המרכיב הסודי בשנה הבאה. מי בא לבשל ולטעום?

כובשים את נחל הכובשים - אקטיביזם סביבתי/

מאיה אלמליח שנה א'

"שבילים" מחוללים שינוי - במסגרת הקורס מרחב אקולוגי ובליווי מסור של לימור יצחק, מסלול שבילים שנה א', החליט לאמץ את "נחל הכובשים" בבאר שבע, כחלק מיצירת עניין ציבורי ולחשיבות הנושאים הסביבתיים ולאקטיביות סביבתית. כקבוצה בנינו תוכנית פעולה שכללה מיפוי, אבחון ובחירה של נקודות כשל ומיקומים לאורך הנחל המחייבים מחד טיפול דחוף במזהמים סביבתיים והם בעלי נגישות שיאפשרו ליישם את הפעילות הסביבתית שלנו מאידך.

בשלב הראשון - לאחר שנחשפנו לנחל וראינו את ערימות הפסולת הנזרקות והנערמות בשטח הנחל וללא זכר והתחשבות בערוץ הנחל, בנוף, בטבע, בצמחייה, במרחב ההיסטורי של המקום ולזיכרונות ולחוויות - הבנו שאנו צריכים לפעול. לעורר את המודעות להזנחה הסביבתית כדי להצליח ולהביא לשינוי המיוחל של החזרת נחל הכובשים, כחלק מהתואי הנופי של באר שבע, כחלק משביל שלנו באר שבע וכמסלול למשפחות ואוהבי הליכה. תוכנית הפעולה שלנו כללה: בדיקת סטאטוס השטח מול הרשויות, התראה על המתרחש בפני הרשויות וגופים ירוקים, פרסום בעיתונות מקומית, ברשתות חברתיות, שיתוף תושבים ובניית חזון.

גיבשנו במקביל תוכנית פעולה חלופית שכללה הפגנות ופעולות הסברה ברחבי המכללה ומחוצה לה במידת הצורך. לשמחתנו לא הזדקקנו לפעילות החלופית, מאחר וכל הפסולת של הנחל פונתה. כקבוצה חלוצית, אקטיביסטית, חזרנו לנחל על מנת לטייל בו ולשלט את ערוץ הנחל במידע (כאן המקום להודות לאייל גון על השלט היפיפה). סיימנו לצד עץ גדול ומזמין להפסקת בוקר עם ארוחה מעשה ידינו מתחת לצילו של עץ. נחל הכובשים חשף אותנו כקבוצה למסע של עשייה, הרגשה וחיבור לחינוך ולחברה אזרחית דמוקרטית, פעילה המעורבת בתהליכים ועשייה סביבתית קהילתית. חשוב לשלב את האקדמיה בעשייה - זה בהחלט היה ערוץ שכזה!

העמקה / אביגיל ביטון שנה ב'

חלפו להן שנתיים מתחילת הלימודים ואני במבט לאחור על חיי משחזרת לי את הרגעים הקריטיים מכולם במהלך אותן השנתיים: רגע מכריע הוא הרגע בו קבוצת המאבק למען הדיור הציבורי בדימונה חושפת מספר עצום של דירות לא מאוכלסות וחלקן נמכרו במחיר מגוחך לרב חמד השייך לזרם הצינונות הדתית בעיר. ואני מכירה את הזרם היטב. אני יודעת מי מייסדיו, אני יודעת את האידיאולוגיה שמניעה אותן. אני, הכופרת האולטימטיבית, מכירה את הזרם בפרטי פרטים וזה לא במקרה. בקורס "אדם במדבר" נדרשתי ללמוד על הצינונות הדתית: לקרוא, לחקור, קראתי מאמר ועוד מאמר וחשבתי שהסוף לעבודה הזו לעולם לא יגיע. והנה אני, במאבק חיי, מגלה בעצמי ידע רב ומפתיעה את עצמי על תהליך הלמידה המשמעותי שעברתי. לא הציון הוא זה שקבע שהשכלתי, אלא המציאות. ושוב אני, כמה חודשים לאחר מכן, יושבת בכנס על העוני ומצטטת את פאולו פריירה. אני יודעת לתאר את המציאות שלי ושל הפריפריה שלי לא דרך הסיפור האישי שלי, אלא במבט כללי וממוקד יותר בדיוק על כל עוול ועוול שחיים המדוכאים. תמיד ידעתי את המצב בו אני שרויה אבל מעולם לא ידעתי לתאר אותו טוב כל כך במילים.

וכך במהלך ראיון ועוד ראיון, אני יודעת על תכניות פינוי של אוכלוסיות שלמות. אני יודעת לתאר תהליכי גנטריפיקציה. לזהות היכן הם מתרחשים ולנתח את הסיבות, את גורמים ואת ההשפעות שלהם. אם תשאלו את ילדיי מדוע חשוב למחזר - והם בתגובה יציירו לכם כדור ארץ עם חצים שמתארים תהליכי התחממות גלובלית - אז אל תופתעו.

כמה רחוק שאני זוכרת את עצמי הייתי צמאה לידע ותמיד אהבתי לקרוא. אבל אין דבר ששנאתי יותר מלקרוא את המאמרים האקדמאים בתחילת הדרך. ולמרות הכל תוכלו לתפוס אותי היום בכל רגע נתון מחפשת מאמר אקדמאי כמעט בכל נושא שארצה להעמיק בו או שהאקטואליה תפגיש אותי איתו. לעתים לא אסתפק במאמרי דעה שכן אני יודעת להבדיל ביניהם מזה זמן קצר. השכלתי לדעת כמה שההשכלה היא כלי עזר וכמה שהיא נשק אולטימטיבי. הבנתי שלאורך כל הדרך, למרות הקשיים הרבים, למרות חוסר הזמן, למרות הייאוש מול הספרות המקצועית שלא יודעת סוף, בעל כורחנו אנחנו משכילים. אני יודעת שאתיאש שוב ושוב כבר בשלב החיפוש בעבודות הקרובות ובכל זאת, אין לי ספק שגם כשהתואר יסתיים לא נדע שובע ונשאף לדעת ולהשכיל עוד.

הפגנת הזדהות עם הקהילה האתיופית / ודים עגור שנה ב'

את המהות של המסלול יכולנו לראות מתקיימת הלכה למעשה במפגן הזדהות עם הקהילה אתיופית שאורגן על ידי בן אור (שנה א'), נילו (שנה ג') ואנוכי (שנה ב'): מעורבות וערבות, יוזמה אישית ויציאה מתוך ה'עצמי'.

מפגן ההזדהות 'נולד' באחד מימי ההכשרה של הגינות הקהילתיות: ישבנו שלושתנו בגינה ודנו במתרחש בקהילה האתיופית - על יחס החברה הכללית כלפי בנות ובני העדה ויחס מוסדות המדינה נוכח ההפגנה של הקהילה האתיופית שהתקיימה כמה ימים לפני המפגש שלנו. אמרנו לעצמינו כי איך יכול להיות שהמאבק הכל כך צודק הזה לא מתפשט לכל אורך ורוחב שורות החברה הישראלית ואיך ייתכן שהמאבק מתנהל רק בתל אביב, בשעה שכאן בנגב (ובבאר שבע) יש כמה וכמה מרכזי קליטה שבהם חיים בני הקהילה בשעה זו? החלטנו שזוהי חובתנו ליצור הד גם בבירת הנגב למאבק של בני הקהילה האתיופית ולהרחיבו. אמרנו שיש חובה מוסרית, אנושית, דמוקרטית גם כאן! אך על-ידי מי אם לא על ידינו?

כבר באותו יום נילו ואני ישבנו עד שעת הערב המאוחרת בניסיון ליצור קשר עם פעילות ופעילים חברתיים נוספים בדרום. בהמשך חברו אלינו מולגטה דגו וישי מנגיסטו - פעיל ופעילה חברתיים מובילים מתוך הקהילה האתיופית שהיו מיוזמיה של המחאה באוניברסיטת בן גוריון.

וכך נולד מפגן ההזדהות. בשיתוף פעולה של שלושה חברי קהילת שבילים שלא הרשו לעצמם לעמוד מנגד ולהסכים למגמה שלילית בחברה שלנו. בחרנו להיות אחראים לחברה שבה אנו חיים. בחרנו לזום ולהוציא לפועל ולא רק לדון בלי סוף ובצורה מופשטת ולא מחייבת ולהתלונן על החוליים בחברה. בחרנו להיות מחויבים לחברה, שאם נרצה או לא נרצה, אנחנו חלק ממנה. על כולנו המחויבות לנסות לרפא ולתקנה ולו במעט, במסגרת המגבלות והסגולות שיש בכל אחד מאתנו.

דרכים שונות לשנות / נילו

יש אי שייצאל רחובות
יש אי שיחבר לרבות.
יש אי שיריס קול לזקה
יש אי שיתן נשיקה מתוקה.
אחד ייעצר וכלאו זה האסר,
ויהיה אחד שאסנה את האסרה.
יש אי שתפלה לאלוהים
יש אי שתקיס מפעלים.
אחת תמציא את אפליקציית הדור,
ושנייה תלך לקלפי לבחור.
יהיה הקורא עז היסוד נחריבה,
תהיה המציעה טעימה מהריבה.
ישנס רביס התורמים מכיסים,
ישנס רביס הקאים ועושים.
יהיו כל אלה
מבורכים.

שלום שנה א' / נאור אדרי

בצל טילים נפל הפור
מביטחון אני גמור
יוצא עכשיו נפשי לתור
בבירה הדרומית עובר לגור

עכשיו הכל שונה כאן
נראה לי שידוע לאן
מוציא מחברות מהמחסן
לא מודאג, זה קליל, זה פאן

בינואר כולי ירוק
נמצא בגבול, נמצא עמוק
מכל התהליך רחוק
אולי כדאי שאערוק

ואז, ניצב אל מול מראה
מביט ואין שם בבואה
רק אני פנימי נראה
המון כלים להוראה

ופתאום שינוי שהתרחש
יותר, אני לא חושש
סופסוף מתחיל להתרגש
בבוץ מתחיל להתפלש

הרהוריה של צילה / צילה אמסלם שנה ב'

אתמול, היום, מחר. אצלנו בשבילים הכל מצוי. אנשים מאתמול ואנשים של היום, וכולם חדורים ברצון להיטיב עם אנשי המחר. נדמה לי שיש בכך יתרון: המבוגרים שבתוכנו מביאים את ניסיונם והשגותיהם, הצעירים שבתוכנו מוסיפים את הלהט הדרוש, את הרצון לעשות ולחדש - וכולנו יוצאים נשכרים! ובכל זאת קיימים קשיים. יש בקרבנו, למשל, אימהות צעירות המטפלות בילדים רכים ונושאות את כרסן קדימה - בפניהן אני מורידה את הכובע! יש בקרבנו אנשים צעירים, המתחבטים בשאלות של דיור ופרנסה ואינם מוותרים, למרות הקשיים, אלו שאלות הנשאלות מן הסתם בעוד מקומות... ואני עדיין כאן!

אני חי בשולי הכביש / נילו

שם הזמן עובר קצת אחרת
הוא נמתח או נעלם יחד עם האכזביות החולפות
אני עומד בצד הכביש
עם אצבע אונפת ומיק גב מלא תקווה.
מגלה את המקום על חמשת אימדי
רע"ל חשות את המדרכה, האספלט, האדמה.
שיעורתי סוארות אהרוח החודרת בקרע הפגזים.
שאיטתי מתקפה ארעש האכזביות ומתחדדת מצולף
ציפורים ורשרוש העלים
ריח השמן האטל מאחורי התחנה עולה באפי יחד עם
העשן הנפלט
עוד רגע אשלולף פרי אהתראיל ואטעם בהנאה ארובה
צופה בשמש הרוכבת על השמיים, אבענניס הפרוסים באי
סדר אופתי.
מראות אפתיעים נעלים לעיני -
חרצית שחרצה את המדרכה,
סיקס בשדה מאול,
קורי עכביש.
אני נמצא בשולי הכביש
גם כשהנהג עוצר ואני מסתכל בו באהב לזהיר.
גם כשאני עולה לרכב הדוהר בדרך אל העיר
אפוצח בשיחה מאוד אישית עם האיש
שארוח אותי בביתו ומגיש
לי יד
הלב שלי נשאר שם
בצד
הכביש

פאמלה / עלום

או או איק שגלגל
או או איק שבלבל
נטולי תירוצים
נטולי סיבות
או או איק שגלגל
אסתובב ועוצר ושוב

הכר את הסטודנטית

ראיון עם:
מנאר אבו ריאש /
סיון טל שנה א'

שם ושם משפחה: מנאר אבו ריאש / אבו מדיגם

סטטוס: נשואה לאהובי עבדל קאדר, סטודנטית שנה א' בשבילים

אזור מגורים: במקור מרמלה. כיום גרה ברהת תכונה בולטת: אמיצה ופורצת דרך

מסגרת חינוכית שזכורה לי לטובה: הבית הפתוח ברמלה: בית שנפגשים בו בני נוער ערבים ויהודים ויש שם הידברות, מסעות, פעולות וכו'. זהו מקום משמעותי שהשאיר בי חותם

ספר מועדף: ספר בערבית "איאם מעהו" שהתרגום שלו הוא "ימים איתו" של קולית ח'ורי
סרט אהוב: סרט מצחיק עם אדי מרפי שנקרא "ביג מאמא"

עבודה נוכחית: מחפשת עבודה ואשמח להצעות... כרגע מתנדבת במרכז צעירי רהת

זמרת: סלין דיין

איך זה ללמוד בשבילים ולהיות הערבייה היחידה

בשבילים: אני משתלבת טוב מאוד, יש לי חברים וחברות ומרגישה יחס טוב כלפיי ובכלל בין הסטודנטים. אני תמיד שמחה לשמוע, בימים שאיני מגיעה, שאומרים לי שמתגעגעים ושואלים לשלומי. אני לא מרגישה שוני, מדברת בנימוס עם כולם ורואה את עצמי שווה בין שווים. אני שמחה דגש על היחודיות שלי כערבייה אבל לא נותנת לזה במה

ים/בריכה: ים

אם היית יכולה לאיזו תקופה היית חוזרת: לילדות

מוטו לחיים: פשוט תהיה אתה עצמך

מסר לסטודנטים: אל תשפוט לפני שאתה מכיר את האדם שעומד לצידך

חלום: לסיים את התואר בהצלחה ולראות את הגאווה בעיניו של אבא שלי